Celostátní literární soutěž pořádaná Střední pedagogickou školou a Střední zdravotnickou školou svaté Anežky České v Odrách

Ráda bych Vám touto cestou představila koncept celostátní literární soutěže, kterou organizujeme na Střední pedagogické škole a Střední zdravotnické škole svaté Anežky České v Odrách a kterou již 5. rokem zaštiťuji.

Popis pedagogické aktivity

Tato soutěž má žákům umožnit zamýšlet se nad nejrůznějšími společenskými tématy, má je podněcovat ke kreativní činnosti a má v nich rozvíjet touhu po tvůrčím psaní. Soutěž je určena pro žáky církevních škol po celé České republice, primárně pro střední školy, ale loňský a letošní ročník zahrnoval i školy základní. Soutěž má dvě kola – školní (které je v režii každé školy) a celostátní, které pak zaštiťujeme a do kterého postupují nejlepší práce z každé školy. Co se týče kategorií, rozhodli jsme se pro tak trochu netradiční rozdělení. Kategorie próza (s podmínkou textu, který má minimálně 250 slov pro střední školy) a kategorie poezie (s podmínkou textu, který má minimálně 5 strof pro střední školy) jsou běžné, my jsme ale navíc vytvořili kategorii obrazová poezie, v rámci které žáci tvoří kaligramy.

Literární soutěž na naší škole propojujeme s dalšími aktivitami. Žáci ve výtvarné výchově tvoří ilustrace k almanachu, který vždy daný rok vznikne a o kterém budu psát níže. Kolegové z výtvarné výchovy na jaře organizují také výstavu, která je propojená s tématem celostátní literární soutěže.

Zdůvodnění a reflexe

Literárních soutěží probíhá v průběhu školního roku v České republice celá řada. Naše soutěž je ale primárně zacílena na školy církevní. Témata jsou často duchovní, ale ne vždy vyloženě náboženská, takže zapojit se do soutěže mohou jak žáci věřící, tak nevěřící. Vždy se snažíme, aby konkrétní téma souviselo s nějakým důležitým výročím daného roku, aby prohlubovalo humanistické cítění. Často se obracíme do minulosti, stejně tak ale dáváme prostor aktuálním a nadčasovým záležitostem. Níže přikládám seznam témat od školního roku 2020/2021 do letošního školního roku 2024/2025:

Školní rok 2020/2021 – téma Jak svatá Ludmila naše životy ovlivnila

V roce 2021 jsme si připomněli 1100 let od smrti svaté Ludmily. Jde o panovnici, během jejíhož života byly položeny základy ke christianizaci Čech. Svatá Ludmila byla silná a statečná žena, je označována jako opatrovnice chudých a patronka všech matek.

Dílčí téma

- Čím více toho máme, tím jsme více chudobní

Školní rok 2021/2022 – téma Tajemství

Tento ročník soutěže byl inspirovaný Janem z Pomuku, který byl dle legendy prvomučedníkem zpovědního tajemství. V roce 2021 uplynulo 300 let od jeho blahořečení. Zauvažovali jsme proto nad problematikou tajemství a zamysleli jsme se nad jeho poselstvím. Tajemství totiž provází historii světa od prvopočátků.

Dílčí témata

- Každý člověk má své/svá tajemství
- Tajemství opuštěné zahrady za zdí
- Santiniho tajemství

Školní rok 2022/2023 – téma DVA tisíce dvacet DVA

Tento rok byl specifický. Nejenom tím, jaké zkoušky a nástrahy nám přinesl, ale také svou psanou podobou. Obsahuje totiž tři stejné číslice. Hlavní roli v roce 2022 hraje číslo DVA. A právě tomuto číslu jsme věnovali tento ročník literární soutěže.

Dílčí témata

- Dva životy, jedna cesta
- 2022 let historie a poučení

- Každý má dvě tváře
- Druhá šance

Školní rok 2023/2024 – téma Spolu a společně

Tento rok jsme si připomněli důležité výročí – 30 let tradice konání Celostátní přehlídky církevních škol v zájmové umělecké činnosti v Odrách. Tuto přehlídku tvoříme všichni spolu, společně se na ní podílíme.

Dílčí témata

- Usilujte o vše, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, co je láskyplné a chvályhodné
- Každé setkání nám něco přináší, buď je to lekce, nebo požehnání
- Setkání s pravými lidmi v pravý čas může změnit náš život

Školní rok 2024/2025 – téma Svatá Hedvika

V roce 2024 uplynulo 850 let od narození svaté Hedviky Slezské, která je patronkou Slezska a ostravsko-opavské diecéze. Konala četné zázraky – proměňovala vodu ve víno, uzdravovala slepé. Vynikala láskou a vytrvalou dobročinností k chudým a nemocným, založila první nemocnici ve Slezsku a také útulek pro malomocné.

Dílčí témata:

- Svatá Hedvika
- Vytrvat znamená zvítězit
- Potkal/a jsem lidi, kteří pomáhají

Dnešní moderní doba má velkou spoustu výhod, ale také, jak to tak chodívá, velké množství nevýhod. Jednou z nich je dle mého rychlost, spěch – a to vše se promítá do lidské komunikace, do krátkých vět, hesel. Častokrát zapomínáme na své pravé pocity, nemáme čas ani prostor uvědomit si, co se skutečně děje, někdy to záměrně přecházíme a nevěnujeme tomu pozornost. Myslím si, že psaní textů dává možnost chvíli jen tak být a cítit. Dává čas pro to, abychom se

zastavili, zamysleli, abychom se vypsali ze svých pocitů. Přesně toto vnímám u textů, které se k nám od našich žáků a od žáků z jiných škol dostávají. Jsou niterné, hloubavé, často skrze ně poznáme osobnost autora, jeho rodinné zázemí, sny, přání, radosti, strasti a strachy. Díky psaní mají žáci možnost se nad svými pocity a zážitky zamyslet, mají prostor pro ujasnění si životních cílů a hodnot, mají čas zavzpomínat, nezapomenout a uchovat to důležité (ale i to méně důležité) v mysli a v srdci.

Podrobný popis časového rozložení

Nový koncept literární soutěže tvoříme vždy v průběhu května a června daného školního roku. Vymyslíme nové zastřešující téma a podtémata. Rozdělení do kategorií zůstává stejné – próza, poezie a obrazová poezie. Školám pak posíláme plakát s propozicemi, aby mohly literární soutěž zařadit do svých celoročních plánů. Na podzim pak každá škola organizuje školní kolo, které je v její režii. U nás na škole se do něj zapojí vždy všichni učitelé českého jazyka, kteří osloví třídy, ve kterých učí. Na konci listopadu pak kolo uzavíráme a následně vyhodnocujeme. S tím nám pomáhá i školní kaplan, který zohledňuje duchovní rozměr textů. Nejlepší práce z každé kategorie pak postupuje do celostátního kola. To uzavíráme před vánočními prázdninami. Do této doby nám každá zapojená škola zasílá práce, které uspěly v rámci jejího školního kola. Celostátní kolo pak poslední dva roky vyhodnocuje nezávislá porota, které dodáme práce bez uvedení autora a školy, abychom zajistili co největší objektivitu. V průběhu ledna nám porota výsledky předá a my o nich následně informujeme školy.

Ocenění žáci získávají knižní ceny (které většinou získáváme prostřednictvím sponzorských darů), diplomy a také almanach. V něm jsou otištěny oceněné práce. V rámci almanachu vždy spolupracujeme s vyučujícími výtvarné výchovy na naší škole, kteří s žaky v průběhu podzimu vytvářejí díla související s celkovým tématem soutěže. Jen namátkově – v rámci tématu Spolu a společně žáci tvořili koláže, na kterých pracovali ve skupinkách; almanach k tématu o svaté Hedvice doplní fotografie land-artového umění, které žáci realizovali v přírodě; s tématem Tajemství pak byla spojená technika kresby do uhlového podkladu, kdy žáci gumou odkrývali jednotlivá tajemství.

Snažíme se, aby předávání cen za naši literární soutěž bylo slavnostní a důstojné. Poslední roky proto zveme oceněné na Celostátní přehlídku církevních škol v zájmové umělecké činnosti, která se v Odrách pod záštitou naší školy koná vždy v březnu. Během tří dnů se k nám sjedou žáci z různých koutů republiky i ze Slovenska, aby zde předvedli svá pěvecká, taneční a

dramatická vystoupení. Akce má také benefiční podtext. V jejím závěru pak předáváme ocenění za literární soutěž. Letošní koncept ale bude jiný – na březen připravujeme v rámci přehlídky komponovaný večer pro svatou Hedviku, který doplní hudební program a kde zazní oceněné básně. Součástí bude i slavnostní předání cen.

Charakteristika a počet zúčastněných žáků

Celostátní literární soutěž je primárně určená pro žáky středních škol, letos a také loni jsme ale vypsali kategorie i pro žáky škol základních. Témata se snažíme zvolit tak, abychom zaujali co nejširší okruh žáků. A přestože je někdy hlavní téma náboženské, podtémata jsou často velmi otevřená a vhodná i pro žáky, kteří k víře nejsou vedeni.

Počet zúčastněných škol se každým rokem nepatrně liší, níže vypisuji školy, které se zapojily tento školní rok:

- Biskupské gymnázium v Ostravě
- Církevní gymnázium Německého řádu, Olomouc
- Církevní střední škola Jana Boska, Praha-Karlín
- Církevní střední škola pedagogická a sociální Bojkovice
- Církevní základní škola J. N. Neumanna, České Budějovice
- Církevní základní škola v Kroměříži
- Cyrilometodějské gymnázium, základní škola a mateřská škola v Prostějově
- Gymnázium Varnsdorf
- Katolické gymnázium Třebíč
- Křesťanské gymnázium, Praha-Hostivař
- Střední pedagogická a Střední zdravotnická Škola svaté Anežky České, Odry

Jak jsem zmínila výše, každá škola nám zasílá práce, která uspěly v jejím školním kole. Maximální počet zaslaných prací z každé školy jsou tedy tři (jedna práce za kategorii próza, jedna práce za kategorii poezie, jedna práce za kategorii obrazová poezie).

Na naší škole je ve školním kole vždy největší zájem o kategorii poezie. Následuje próza a kaligram. Ten si často vybírají žáci, kteří jsou výtvarně nadaní, ale nemají třeba tolik zkušeností s psaním textů. Toto je pak pro ně cesta, jak jejich vášeň skloubit s něčím novým. Do našeho

školního kola se na podzim zapojují desítky žáků. Každý rok je číslo trochu jiné. Jsme ale vždy rádi za každou práci, za každou snahu a zapojení. Letos nám žáci odevzdali na tři desítky textů.

Finanční (a jiná) podpora soutěže

Ceny do soutěže zajišťujeme sami nejčastěji prostřednictvím sponzorských darů. Díky podpoře ostravsko-opavské diecéze můžeme oceněné obdarovat mnohými duchovně zaměřenými knihami. Spolupráci jsme navázali s Mons. Martinem Davidem, také se spisovatelkou Lenkou Rožnovskou a Stanislavem Juhaňákem z nakladatelství Triton, který nám každý rok poskytuje darem knihy naučné, beletristické, ale i sbírky poezie. Několikrát nás také finančním darem podpořil Doc. Ing. Jiří Schwarz, CSc. (SCH-PORT). V počátcích soutěže (v roce 2016) kolegové získali grant Ministerstva kultury, v posledních letech, za mého působení, soutěž probíhá bez finanční podpory Ministerstva školství a Ministerstva kultury.

Poděkování

Tento velký projekt by nemohl fungovat bez podpory vedení Střední pedagogické školy a Střední zdravotnické školy svaté Anežky České v Odrách. Velmi si vážím toho, že každý rok můžeme oceněné obdarovat almanachem, který pro ně navždy bude připomínkou jejich literárního tvoření. Děkuji také mým kolegům z kabinetu českého jazyka a výtvarné výchovy za trpělivost a nápady. Děkuji všem učitelům z dalších církevních škol, se kterými se neznám osobně, ale s nimiž si každý rok vyměňujeme zprávy s příspěvky do literární soutěže a kteří své žáky motivují k tvůrčímu psaní. Děkuji žákům, kteří mají chuť psát a zanechat kousek sebe sama na papíře…

Obrazová příloha

Informační plakáty k celostátním literárním soutěžím

Střední pedagogická škola a Střední zdravotnická škola
svaté Anežky České v Odrách vyhlašuje

6. ročník CELOSTÁTNÍ LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

TAJEMSTVÍ

téma letošního ročníku soutěže

Motto:
„Tajemství budoucnosti kultury
je obrazem samé záhady lidského ducha."
(Václav Havel, dramatik a prezident České republiky)

Tento ročník celostátní literární soutěže je inspirovaný Janem z Pomuku, který byl dle legendy prvomučedníkem zpovědního tajemství. V roce 2021 uplynulo 300 let od jeho blahořečení. Pojďme společně zauvažovat nad problematikou tajemství a zamyslet se nad jeho poselstvím. Tajemství totiž provází historii světa od prvopočátků…

Soutěžit se bude ve třech kategoriích:
Kategorie A – próza (1. – 4. ročníky SŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií)
Kategorie B – poezie (1. - 4. ročníky SŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií)
Kategorie C – obrazová poezie (1. - 4. ročníky SŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií)

1. Kategorie A – PRÓZA

Libovolný útvar na jedno z následujících témat, konkrétní nadpis si žák volí sám, minimální rozsah 250 slov, velikost písma 12

- KAŽDÝ ČLOVĚK MÁ SVÉ/SVÁ TAJEMSTVÍ
- TAJEMSTVÍ OPUŠTĚNÉ ZAHRADY ZA ZDÍ
- SANTINIHO TAJEMSTVÍ

2. Kategorie B – POEZIE

Konkrétní nadpis si žák volí sám, minimální rozsah 5 strof, velikost písma 12

- lyrický (lyrickoepický, epický) text na téma TAJEMSTVÍ

3. Kategorie C – OBRAZOVÁ POEZIE

- kaligram na téma TAJEMSTVÍ

Každou přihlášenou školu prosíme o zaslání celkem 3 prací, které vzejdou ze školního kola (1 práce z každé kategorie). Práce ve formátu word či pdf posílejte na e-mail literarnisoutez@post.cz do 31. 1. 2022. První strana by měla obsahovat následující: název školy, jméno žáka, název soutěžního textu a útvar, kategorii, třídu a rok narození žáka, e-mailový kontakt na žáka, jméno a e-mail vedoucího učitele. Vyhlášení proběhne na jaře 2022. O výsledcích Vás budeme informovat.

Těšíme se na spolupráci a na Vaše literární příspěvky

Střední pedagogická škola a Střední zdravotnická škola
svaté Anežky České v Odrách

vyhlašuje
celostátní literární soutěž církevních středních škol a víceletých gymnázií

DVA tisíce dvacet DVA

2022

7. ročník

**„Existují dva způsoby, jak žít život.
Ten první je myslet si, že nic není zázrak.
Ten druhý je myslet si, že všechno je zázrak.“**
(Albert Einstein)

Letošní rok byl (a stále je) specifický. Nejenom tím, jaké zkoušky a nástrahy nám přinesl, ale také svou psanou podobou. Obsahuje totiž tři stejné číslice. Hlavní roli v roce dva tisíce dvacet dva hraje číslo DVA. A právě tomuto číslu věnujeme letošní ročník literární soutěže.

Témata:

- **Dva životy, jedna cesta (Adam a Eva, Romeo a Julie…)**
- **2022 let historie a poučení**
- **Každý má dvě tváře**
- **Druhá šance**

Kategorie A – próza (1. – 4. ročníky SŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií):
Prozaický text (vypravování, úvaha, fejeton, líčení…) na jedno ze zadaných témat, minimální počet slov 250.

Kategorie B – poezie (1. – 4. ročníky SŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií):
Lyrický či lyrickoepický text na jedno ze zadaných témat, minimální počet strof 5.

Kategorie C – obrazová poezie (1. – 4. ročníky SŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií):
Kaligram reflektující jedno z výše uvedených témat s důrazem na číslo dva. Kaligram barevně naskenujte, složitější text prosím přepište ve Wordu pod kaligram.

Každou přihlášenou školu prosíme o zaslání celkem 3 prací, které vzejdou ze školního kola (1 práce z každé kategorie). Práce posílejte v souboru Word na e-mail literarnisoutez@post.cz do 18. 12. 2022. První strana by měla obsahovat: název školy a adresu školy pro případné zaslání cen, jméno žáka, třídu a rok narození žáka, název práce, kategorii, e-mailový kontakt na žáka, jméno a e-mail vedoucího učitele. Zasláním práce souhlasíte se zpracováním osobních údajů.

Vyhlášení výsledků proběhne na jaře 2023, v hodnotící komisi usednou učitelé českého jazyka a literatury a školní kaplan ze Střední pedagogické školy a Střední zdravotnické školy svaté Anežky České v Odrách. O výsledcích Vás budeme informovat.

Těšíme se na spolupráci a na Vaše literární příspěvky

Ukázky z almanachů

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,
držíte v rukou almanach oceněných prací z 8. ročníku celostátní literární soutěže, jehož téma „Spolu a společně" má volnou návaznost na 30. výročí, které v církevním školství společně slavíme. 30 let má letos Celostátní přehlídka církevních škol v zájmové umělecké činnosti. Společně lze mnohé dokázat a společně se lze z vydařeného díla radovat. Autorům oceněných prací přeji radost z jejich tvorby a čtenářům příjemné chvíle v jejich společnosti. Studentům naší školy pak děkuji za ilustrační výtvarná díla.

S radostí
Pavla Hostašová

Muchová Anna, Benková Adriana — Spolu a společně rosteme

Kuličková Veronika
Střední pedagogická škola a Střední zdravotnická škola svaté Anežky České, Odry

SETKÁNÍ S KONCEM MOŽNÁ ŠŤASTNÝM

Kuličková Veronika

doprovodný text ke kaligramu

Setkání, taková obyčejná věc,
že by to člověk vlastně neřek.
A takto báseň uvedena byla
aneb situace, co jí život navždy změnila.

Potkala ho kdysi dávno,
zrovna když slunce nad hlavami jim zapadalo.
Do oka si hnedka padli,
až do manželského života spolu spadli.

Přes růžové brýle stále se dívala
a všechno vesměs krásné viděla.
Až na malé náladové výkyvy,
které se pro ni nakonec v peklo proměnily.

Nesměla své kamarády vídat,
ale to nevadí, mám jeho, stále musela si říkat.
Občas nadávky, sem tam facka či rána pěstí,
to snad není takové neštěstí.

Všechny tyhle „tresty"
způsobily jí jenom strasti.
Jednoho rána se však rozhodla,
rozvodové papíry na stůl přinesla.
A muže? Toho už snad nikdy neviděla.

Kdyby se však tehdy nevzchopila,
kdo ví, kde by se teď ocitala.
To všechno začalo tím prvním setkáním
a stalo se obrovskou lekcí pro paní.

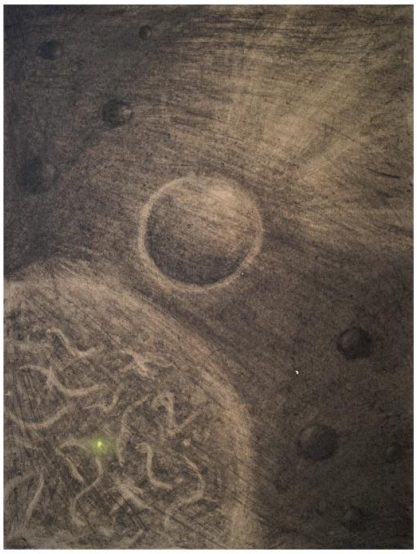

Zábojová Kristýna — *Tajemství osudu*

Úvodní slovo

Milé studentky, studenti a všichni čtenáři tohoto almanachu,

rád bych poděkoval všem, kteří se zapojili do 6. ročníku literární soutěže vyhlašované Střední pedagogickou a Střední zdravotnickou školou svaté Anežky České v Odrách. Inspirovala ho tentokrát postava sv. Jana Nepomuckého a téma tajemství. V jeho případě to bylo tajemství zpovědní, jehož neporušitelnost Jan hájil. Úcta a respekt k tajemství ovšem není svázána jen s touto oblastí. Je to cosi, co patří ke každému lidskému životu a mělo by být vlastní každému z nás. Bohužel ale žijeme v době, která jde úplně opačným směrem. Bulvárním způsobem se odhalují a zveřejňují informace a věci, které mohly a měly zůstat tajemstvím. Jediným cílem je sledovanost a zisk. S opravdovým přístupem k tajemství jde ovšem ruku v ruce pokora, která se umí před velikostí tajemství sklonit, třeba před ním i pokleknout. Pokora, která má úctu k druhému a nedobývá se k něčemu, na co nemám právo. Budeme-li mít dostatek pokory, pochopíme i hodnotu a význam tajemství. To bych nám všem moc přál.

Mons. Martin David, apoštolský administrátor ostravsko-opavské diecéze

Výtvarná výstava navazující na celostátní literární soutěž

Loňské vyhlašování výsledků literární soutěže